

Leonardo Castellani
EVANĐELJE ISUSA KRISTA

Naslov izvornika:

Leonardo Castellani, *El Evangelio de Jesucristo*

© 2019 Ediciones Vórtice, Buenos Aires / Ediciones Jauja, Mendoza

Avenida Hipólito Yrigoyen 1970 – Buenos Aires

vortice-libros.com.ar

vortice-libros@gmail.com

Nakladnik i copyright za hrvatsko izdanje:

© 2023 by SALESIANA d. o. o.

Omiška 8, Zagreb

salesiana@salesiana.hr

www.salesiana.hr

Za nakladnika: Mihovil Kurkut

Urednik: Matija Janeš

Prijevod sa španjolskoga: Iva Lončar Vučić i Matija Janeš

Lektura: Ivana Rimac

Oblikovanje naslovnice: Hrvoje Orlović

Prijelom: Salesiana d. o. o.

Tisak: Denona d. o. o., Zagreb

ISBN 978-953-205-275-6

Leonardo Castellani

EVANĐELJE
ISUSA KRISTA

sal.
esi
ana

Zagreb, 2023.

Uvodna riječ hrvatskog nakladnika

Leonardo Castellani (1889. – 1981.) bio je argentinski svećenik, književnik i novinar, plodni pisac teoloških, filozofskih i sociološko-političkih eseja, zanimljivih romana, pripovijedaka i pjesama. Studirao je teologiju u Rimu na Gregorijani, a psihologiju na Sorboni. Prijateljevao je s Jacquesom Maritainom i Paulom Claudelom. Po povratku u Argentinu predaje, piše eseje i lijepu književnost, često i pod pseudonimom Jerónimo del Rey, surađuje s mnogim kulturnim novinama i časopisima, prevodi Tominu *Teološku sumu* na španjolski. Ubrzo si je izgradio ime u konzervativnim katoličkim krugovima svoje zemlje. Politička će ga djelatnost, i općenit nemirni duh, odvesti do napetih odnosa s vlastitim isusovačkim redom. Pokušava izgladiti nesporazume s vodstvom reda u Rimu. No nije naišao na razumijevanje te mu je naloženo da se skrasi u samostanu u Manresi. Nakon dvogodišnjeg boravka u Španjolskoj, Castellani bježi u Argentinu. Zbog neposluha će 1949. godine biti izbačen iz isusovačkoga reda te mu je onemogućeno vršenje svećeničke službe.

Sve je to trebalo ispričovjediti da bi se razumio duh ovog osebnog autora, bivšeg isusovca, vrhunskog intelektualca i poliglota, kojega je Crkva 1961. godine rehabilitirala u vršenju svećeničke službe, a kulturna je i društvena javnost prepoznala njegovu veličinu tek u 21. stoljeću. Sada se prvi

put prevodi na hrvatski i jedno Castellanijevo djelo, i to ne bilo koje, nego možda i ono najobuhvatnije i najčuvenije, djelo koje predstavlja njegovu ključnu teološko-književnu baštinu, izvorno objavljeno 1957. u Argentini. No zašto bi jedan crkveni autor s »kraja svijeta«, usto tako nemiran pa čak i polemičan, bio zanimljiv hrvatskoj publici danas? Prvi odgovor mogao bi biti taj da dolazi iz udaljena nam kulturnog svijeta koji se proteklih godina snažno trudimo razumjeti ponajprije zbog pape Franje koji je ponikao u tome prostoru. Ali to nije jedina veza između Castellanija i Bergoglija. Castellani je 1964. napisao utopistički roman *Ivan XXIII.* (XXIV.) u kojem je ni manje ni više najavio dolazak argentinskog pape na čelo Crkve koji će se nepokolebljivo uhvatiti u koštac s crkvenim unutarnjim poteškoćama nastojeći ju obnoviti. Novinari su se ubrzo raspisali o tom Castellanijevom proročanstvu. A i sam je papa Franjo priznao da je upoznat s Castellanijevim radom i likom.

No, glavni je razlog zašto danas objavljujemo Castellanijevo remek-djelo na hrvatskom ipak taj što takvog djela naprosto nema i naše ga vrijeme silno treba. Njegova knjiga nije samo originalan komentar na evanđelja promatrana u cjelini, Isusovu riječ koju treba ponovno sastaviti u vremenu kad ju se sve više usitnjava; komentar napisan iz pera duhovitog, genijalnog, britkog autora, ljubitelja lijepo književnosti, koji u Isusovoj riječi vidi upravo to – vrhunsko umjetničko djelo; autora koji nam logično besprijekorno ispunjava praznine u tekstu donoseći mnoštvo nepoznatih pojedinosti, velikog poznavatelja grčkoga jezika i hebrejske kulture koji nudi toliko nepoznatih pojedinosti današnjem čovjeku koji je jednostavno izgubio vezu s Isusovim vremenom. Castellani, dakle, uz sve to piše i uvod u evanđelja koji će na pristupačan način i čitatelju koji nije sasvim upoznat s tim kako su nastale novozavjetne knjige ponuditi mnoge odgovore. No Castellanijev je uvod svakako i za zahtjevnije čitatelje i teologe, jer je znanstveno strog, kritičan i dosljedan. Osim

toga, Castellani u njemu iznosi svoju tezu koja je i zanimljiva, i teško osporiva, i poticajna za daljnje produbljivanje. Naime tu da Biblija nastaje u sredini usmenoga stila, da se u početku prenosila kazivanjem, da je Bog odabrao priproste Palestine koji će kao žive posude pohraniti njegovu Riječ i prenijeti ju budućim naraštajima sredstvima koja su im bila dostupna. Možda će netko prigovoriti da je biblijska znanost nadišla Castellanijeve poglede. I to je vjerojatno točno. No suvremena teologija itekako je svjesna nužnosti glavnog zaključka do kojeg Castellani dolazi: susret s evanđeljem nikad nije samo susret s knjigom, to je uvijek susret s osobom, sa živom riječi, i zbog toga je Castellanijeva pretpostavka o kazivačima koji su sastavljali Bibliju – a jedan od njih bio je i sam Isus – još uvjerljivija.

Veliko je bogatstvo ove knjige i središnje kazalo u kojem se donosi takozvana harmonija evanđelja, usklađenost obavijesti koju nam donose četiri evanđelista u jednu skladnu i zaokruženu cjelinu. Čitatelj će uz pomoć toga sklada lakše razumjeti kakav je bio taj Isus Krist, koji je hodao našom Zemljom nešto prije nas i imao svoj određeni životni put.

Leonardo Castellani napisao je svoje *Evandjelje Isusa Krista* u desetljeću prije velike obnove Crkve na Drugom vatikanskom saboru, kao i posljedične obnove liturgije. Zato su njegove homilije ustrojene prema starom kalendaru i mjestimično odišu starijim načinom govora. No u vremenu u kojem su velike društvene, znanstvene i teološke promjene i Crkvu dovele u veliku krizu, Castellanijev pravovjerni pristup nauku, njegova oštroumnost, logička dosljednost i istinska vjera pravo su osvježanje za svakog vjernika i za Crkvu. Castellani pokazuje kako se može biti vjeran Isusovoj izvornoj riječi, a ostati u vlastitu vremenu, kako biti tradicionalan, a opet tako suvremen, kako ponizno slušati učiteljstvo, a razmišljati svojom glavom. Čak i ako se ne složimo u svemu s njime, zasigurno ćemo se složiti da su nam ovakvi pristupi, koji streme cjelini, istinitosti i ljepoti Božje

riječi, danas itekako potrebni. U nemirnu vremenu, vremenu velikih sumnji, Leonardo Castellani tješi nas, unosi jasnoću, svjetlost i sigurnost u našu vjeru, pokazuje rukom u Isusa kojega možemo čuti, dodirnuti, hodati s njim.

Colegio del Salvador
Callao 542

19. svibnja 1956.

S velikim sam zadovoljstvom i jednakom intelektualnom koristi pročitao dva sveska* *Evandjelja Isusa Krista*. Smatram da se radi o iznimnoj knjizi, bez premca na španjolskom jeziku. Potpuno je u skladu s naukom Crkve, a zbog načina na koji je napisana, knjiga oduševljava. Čitka je. Zavidim – takoreći – čovjeku koji je tako znao objasniti Božju riječ, na beskrajnu slavu Njegovu i na neizmjernu dobrobit svojih čitatelja. Kako nema razloga da nekomu nešto od ovoga ne bude po volji te nema razloga sablažnjavati određene sitne duše, bilo bi uputno ublažiti ili ukloniti neke ponešto pre-smione izraze: [...]

Vaš odani sluga
GULLIERMO FURLONG SJ

---

* Dva sveska objedinjena su u ovoj knjizi.

Nadbiskup dijeceze San Juan de Cuyo

Potpisano A. RODRÍGUEZ OLMOS

S najvećim poštovanjem pozdravljam gospodina p. Castellanija i odgovaram na njegovo pismo od 15. ovog mjeseca što sam ga danas primio, nakon završenog posla s knjigom *Evandjelje Isusa Krista*. Ponekad bude toliko zadaća za obaviti, da čovjek nema vremena ni čitati. Ako zamijenimo mjesta, da ste Vi toliko odgađali s nekom mojom knjigom kao što sam ja s Vašom, vjerojatno bih Vam to uzeo za zlo. Vi ste bolji čovjek. Jedino na što ste Vi mislili jest »otajstvo«.

Obrisao sam nekoliko sitnica i na nekoliko sam mjesta zamijenio pokoju riječ nastojeći da se ne izgubi snaga i poletnost rečenice. Vrlo ozbiljan posao. Sve sam radio savjesno i s potpunom odanošću i otvorenošću. Radio sam sve na slavu Božju, na dobro duša i na Vaše i moje dobro.

Tekst je originalan i elegantan. Toliko je izvrstan da bi bilo drsko taknuti ga svojom uredničkom rukom. Ali morao sam to napraviti zbog spomenutih razloga; jer ponekad neka oštra rečenica dođe nenadano kao grom iz vedra neba, kao hladan tuš, upućena nekoj određenoj osobi, instituciji ili Crkvi, tj. nekoj osobi na visokom položaju u Crkvi. Dobro znam da je ta oštra rečenica napisana iz ljubavi, ali je svojim oblikom neprikladna. Nastojao sam to popraviti i uvjeren sam da ćete jednog dana biti zadovoljni time. Ako ništa drugo, znajući to, barem ćete mi moći oprostiti.

Neka Vas Gospodin ispuni dobrima.

U San Juanu, 23. rujna 1956.

Napomena

Ova knjiga sadrži jednostavne i kratke komentare nedjeljnih čitanja za cijelu godinu, napisane 1956. godine. Zapravo je riječ o tumačenju nedjeljnih evanđeoskih ulomaka za cijelu liturgijsku godinu prije liturgijske reforme, uz dodatak propedeutičkog uvoda, *harmonije* Kristova života, sažetaka, napomena i bilješki. Nakon liturgijske reforme perikope evanđelja proširene su na tri godine: A, B i C.

Zahvalu autora zaslužuje doktor Alberto Graffigna, njegov dnevnik *Tribuna* i grad San Juan jer bez njih ove knjige ne bi ni bilo.

L. C.

Un criticón ha dicho que hay en este libro algunas cosas muy buenas y otras (muy bajas); y él, por ser quien es, tomaba las bajas dejando las buenas. Y subrito se abajó tanto que quiso yo escribise acerca de él; que si otro hubiera aquí que lo hiciera, no lo hiciera yo en mi bajiza. Mas acerca de bristo Jesús adon lo mejor que se diga es bajo

Castellani

10 - IX - 1957

Jedan kritičar rekao je da u ovoj knjizi ima nekih vrlo dobrih i nekih loših stvari. I on, takav kakav već jest, uzimao je one loše, a zaboravljao dobre. Isus Krist ponizio se toliko da je htio da ja pišem o njemu; da je netko drugi bio ovdje da to učini, ne bih ja, neznatni, to učinio.

O Isusu Kristu, koliko god da se dobro napiše, opet nije dovoljno dobro.

L. CASTELLANI

10. rujna 1957.

PRVI DIO

**KRATKI UVOD
U EVANĐELJA**

I. Kompozicija

Četiri kanonska evanđelja (Matejevo, Markovo, Lukino i Ivanovo) jedini su vjerodostojni dokumenti Isusovih riječi i djela.

Kao što će to strpljiv čitatelj moći uvidjeti, evanđelja *jesu* vjerodostojna.

Sadržaj evanđelja čini apostolski navještaj, dakle sadržaj evanđelja jedno se vrijeme čuvao u sjećanju kazivača (hebrejski *nabiji* i *meturgemani*) prije nego što je bio sačuvan u pisanom obliku. Pamćenje je tih recitatora čudesno, a na vjernost ih obvezuje njihovo zvanje: u kulturi *usmenog stila* pismo nema težinu, odnosno knjiga ne postoji ili je rijetkost, i oni su stoga živući tisak i čuvari duhovnog i moralnog blaga civilizacije. Krist je bio jedan od njih.

Hebrejski *kazivači* (*rabiji*, *nabiji* i *meturgemani*) nisu nikakav izuzetak. Postojali su u svim narodima u drugoj etapi razvoja jezika: grčki rapsodi, hinduski brahmani, arapski pjesnici, ruski *guslari*, ritmičari tuarezi, srednjovjekovni žongleri... pa sve do naših gauča s gitarom. Njihovo pamćenje nije neobjašnjiva pojava. Evo što svjedoči Fr. S. Krauss, njemački psiholog koji je istraživao mnemotehničko umijeće *guslara*:

»Guslari« su u južnih Slavena kazivači nomadi – nepismeni ljudi, ali sigurno ne neznalice – [...]. Prema narodnoj predaji to su ljudi obdareni iznenađujućim pamćenjem; ima ih koji znaju 30 000, 40 000 ili čak više od 100 000 »ritamskih obrazaca«. No koliko god nevjerovatno zvučalo, narod govori istinu. I ta je pojava objašnjiva: kazivanja guslara nizanje je donekle ograničenih obrazaca. Slično je tomu kazivanje Homerovih

epova, hebrejskih proroka, Baruhovih poslanica, i poslanica sv. Petra i sv. Pavla, kao i kazivanje profinjenih kineskih paralelizama. Svaki se obrazac razvija automatski, u skladu s ustaljenim pravilima. [...]

Dobar je guslar onaj koji se igra obrascima kao sa snopom karata, koji ih slaže na različite načine, ovisno o tome kakvu zamisao ili osjećaj želi prenijeti. Usto svaki guslar ima svoj prepoznatljiv stil. Jedan od tih kazivača koji su pomogli Kraussu, stanoviti Milovan, koji je imao samo »obično« pamćenje, mogao je izrecitirati 40 000 ritamskih obrazaca zaredom. Također je znakovita i ova opaska: 18. ožujka 1885. Fr. S. Krauss slušao je u Milovanovu društvu kazivanje 458 ritamskih obrazaca, koje je Milovan ponovio od riječi do riječi 4. listopada te godine, sedam i pol mjeseci kasnije. Krauss ga je poslije devet mjeseci zamolio da to ponovo izrecitira: razlike su bile neznatne.¹

II. Vrijeme nastanka

Te ritmičko-mnemotehničke apostolske kateheze zapisa- ne su između 7 i 63 godina nakon Isusove smrti. O vremenu zapisivanja svih četiriju evanđelja detaljno se raspravljalo i istraživalo tijekom posljednja dva stoljeća, na poticaj racionalističke kritike, koja je bila sklona vrijeme njihova zapisivanja pomaknuti što je moguće dalje od Isusove smrti.

Danas je to vrijeme približno točno određeno.² Cornely je ovako odredio vrijeme zapisivanja:

- Matejevo evanđelje: oko 50. godine
- Markovo evanđelje: oko 55. godine
- Lukino evanđelje: oko 60. godine
- Ivanovo evanđelje: oko 95. – 100. godine.

---

¹ Van Gennep, *La Question d'Homère*, Pariz, 1909., 51-52. str. Vidjeti također *Les Institutions Musulmanes* Gaudetfroy-Demombynesa, Pariz, 1873.

² Ovo približno određenje nam ipak dopušta nedvojbeno ustvrditi da je Evanđelje svetoga Ivana napisano krajem 1. stoljeća i da su prva tri evanđelja napisana prije 63. godine.

Kao primjer, pogledajmo što o vremenu zapisivanja drugog evanđelja tvrde Papija iz 1. stoljeća i sveti Klement Aleksandrijski iz 2. stoljeća:

Marko, koji je bio Petrov »meturgeman«, zapisao je od riječi do riječi sve što je on znao napamet; međutim, nije zapisivao istim redoslijedom kojim je Krist govorio i činio jer on nije bio čuo Gospodina, niti ga je slijedio, nego je kasnije slijedio Petra koji je Gospodinove riječi naučavao prema potrebi i bez kronološkog reda. Stoga Marko ni u čemu nije pogriješio zapisujući Petrovu katehezu onako kako ju je bio naučio napamet jer je jedino nastojao da ništa, pa ni ono najmanje, ne izostavi ili izmijeni...

Kada je Petar javno propovijedao Božju Riječ u Rimu i kazivao radosnu vijest nadahnut Duhom, mnogi njegovi slušatelji molili su Marka, koji je već otprije pratio Petra [kao meturgeman] i znao napamet to kazivanje, da zapiše ono što je [po zadatku] pamtio. Marko je napisao svoje evanđelje i dao ga onima što su ga tražili. Saznavši to, Petar se nije usprotivio djelu svojeg tumača, iako ga nije ni ohrabrivao.³

Luka je pak zapisao učenje svetoga Pavla, ali nadopunjujući ga govorom drugih kazivača. Zbog toga je putovao u Palestinu i trudio se kronološki zapisivati, što nije slučaj s prva dva evanđelja. Naime, Matej je kazivao kako bi uvjerio Židove, a Petar kako bi poučio Rimljane. Zbog toga je u njihovim katehezama logički slijed bitniji od kronološkog.

S druge su strane Matej i Ivan bili Isusovi učenici od početka, zato su jednostavno zapisivali ono što su bili detaljno naučili u svojem zvanju i poslanju te ono što su neprestance, u svojim *eklezijama*, ponavljali kao živi fonografi.

I tako nam je Božja providnost prikladnim sredstvima sačuvala Riječ Božju. Krist je znao pisati, ali nije napisao ni-

---

³ Citirano iz djela Euzebija Cezarejskog *Historia Ecclesiastica*, Migne, Padres Griegos, tom XX., 552. str.

jednu knjigu (blago njemu!), niti je imao nakladnika, a kratko i lijepo *Pismo Gospodina našega Isusa Krista kralju Edese, Abgaru V.* apokrif je iz prvih vremena što ga je Euzebije preveo sa sirijskoga jezika na grčki, izjavivši da ga je našao u javnim arhivima Edese. Ono što je moglo postojati jest Kristov *usmeni* odgovor kralju Abgaru, njegovu suvremeniku, koji je poslije zapisan u tom apokrifnom pismu. Prema starim svjedočanstvima i prema onomu što čitamo u evanđelju o »poganima koji su molili Krista da im dođe«, on je tada odbio njihov poziv obećavši im poslati svoje učenike jer »poslan je samo izgubljenim ovcama doma Izraelova« (Mt 15, 25).

Ciceron je imao tri roba stenografa koji su ga slijedili posvuda zapisujući sve što je govorio. Krist je svoje govore, naizgled, bacio u vjetar, a zapravo ih je stavio u žive posude vjernije od stenografa. Više je Ciceronovih djela izgubljeno, a Riječ je ostala sačuvana.

Propovijedanje evanđelja bilo je, i još uvijek jest, prije svega usmeno. Protestanti, koji su svoju vjeru sveli na jednu svetu knjigu, ljudi su pisane riječi i griješe zbog te ograničenosti. Oni su svakom pojedincu dopustili da svoju religiju izgradi na temelju čitanja jedne knjige – teške i vrlo zamršene. Prema tome, da bi netko bio religiozan, treba biti »pismen«. Time je protestantizam, umjesto da religiju učini pristupačnom (jer ništa nije bliže puku od usmenog poučavanja), religiju »plebejizirao«. Lutherova pobuna stoji na početku onoga što danas zovu »pobunom masa«. Luther je bio »najpučkiji čovjek na svijetu – kaže sa žalom Kierkegaard. Maknuo je papu s njegove katedre, a na nju je postavio »javno mnijenje«. Činit će se pretjeranim, ali ima jedna izravna, iako nevidljiva, poveznica između doktora Martina Luthera, poznavatelja hebrejskog, grčkog, latinskog i stručnjaka za tekstove svetoga Pavla, i primjerice Germána Ziclisa:⁴ taj spoj

---

⁴ Germán Ziclis (1903. – 1977.) argentinski je pisac i komediograf. (op. prev.)

barbarstva i prljavštine. Ljudi kao Germán Ziclis oduvijek su postojali, ali ne potpuno nesputani i probitačni kao sada.

Ne govorimo ovo zato da obeshrabrimo ljude za čitanje evanđelja: ovdje ga se i premalo čita. Govorimo to kako bismo utvrdili da Kristova religija nije utemeljena na jednoj knjizi – kao što uostalom nije ni bilo koja druga religija – nego na propovijedanju i djelovanju jednog nenadmašnog *nabija*. Ono je, nasreću, poslije zapisano potpuno točno, ali nikada nije prestalo biti ono što jest. Uostalom, glavne protestantske Crkve vratile su se usmenom propovijedanju i ono je postalo glavno sredstvo religioznog poučavanja.

III. Apokrifni

Osim četiri kanonska evanđelja, do nas je došao i znatan broj (62 prema Fabriciju i Pseudo Gelaziju) apokrifnih evanđelja – ne brojeći ona izgubljena – koja su napisana kasnije, nepoznata ili nesigurna autorstva. *Apokrifno* ovdje znači tek to da se ne nalaze u kanonu svetih knjiga: Crkva ih nije priznala kao dio kršćanske Objave.

Najvažniji apokrifi su: *Evanđelje po Hebrejima*, *Evanđelje po Filipu*, *Evanđelje dvanaestorice apostola*, *Protoevanđelje po Jakovu*, *Evanđelje po Tomi*, *Evanđelje po Nikodemu*, *Pseudomatejevo evanđelje*, *Arapsko evanđelje djetinjstva Isusova*, *Povijest Josipa Tesara*, nekoliko *Marijinih uznosenja*, *Pilatova smrt*, *Osveta Stvoritelja*, (apokrifna) *Prepiska Krista i kralja Abgara*. Postoji i nekoliko apokrifnih *Djela apostolskih*, *Apostolskih poslanica* i *Otkrivenja*. Veliki kritičar Konstantin Tischendorf objavio je 1853. godine u Leipzigu opširnu grčku zbirku tih zanimljivih dokumenata.

Neka od tih »evanđelja« napisali su heretici kako bi primetnuli ili obranili svoja pogrešna učenja; na primjer, dugačko *Valentinovo evanđelje* iz 2. i 3. stoljeća nema ničega zajedničkog s našim evanđeljima, osim imena, vanjskog oblika i osoba (Krist, apostoli, Marija): ne sadrži pripovijesti, nego

SADRŽAJ

Uvodna riječ hrvatskog nakladnika	5
Napomene	9

Prvi dio

KRATKI UVOD U EVANĐELJA

I. Kompozicija	17
II. Vrijeme nastanka	18
III. Apokrifi	21
IV. Kanon	26
V. Evanđelja	29
1. <i>Evanđelje po Mateju</i>	30
2. <i>Evanđelje po Marku</i>	33
3. <i>Evanđelje po Luki</i>	34
4. <i>Evanđelje po Ivanu</i>	37
VI. Sinoptičko pitanje	44
VII. Primjena nove psiholingvistike na biblijsku kritiku	51
VIII. Tekst	66

Drugi dio

KRONOLOGIJA KRISTOVA ŽIVOTA I HARMONIJA EVANĐELJA

Uvodna bilješka	88
Harmonija evanđelja	90
Tablica usporedbe starog i novog ciklusa misnih čitanja	122
<i>Navodi prema tradicionalnom misalu koji rabi Castellani</i>	122
<i>Navodi prema novim ciklusima čitanja</i>	123

Treći dio
EVANĐELJE ISUSA KRISTA

Evangelje obrezanja	129
Prva nedjelja nakon Bogojavljenja	135
Druga nedjelja nakon Bogojavljenja	139
Treća nedjelja nakon Bogojavljenja	143
Četvrta nedjelja nakon Bogojavljenja	147
Sedamdesetnica	151
Šezdesetnica	156
Pedesetnica	163
Prva korizmena nedjelja (I)	170
Prva korizmena nedjelja (II)	174
Druga korizmena nedjelja	180
Treća korizmena nedjelja	186
Četvrta korizmena nedjelja	191
Nedjelja muke Gospodnje (I)	196
Cvjetnica	201
Nedjelja muke Gospodnje (II)	205
Nedjelja uskrsnuća Gospodinova	210
Bijela nedjelja	214
Druga vazmena nedjelja	218
Treća vazmena nedjelja	223
Četvrta vazmena nedjelja	227
Peta vazmena nedjelja	231
Nedjelja koja prethodi oktavi Uzašašća	236
Duhovi	242
Prva nedjelja nakon Duhova	249
Druga nedjelja nakon Duhova	255
Treća nedjelja nakon Duhova	261
Četvrta nedjelja nakon Duhova	266
Peta nedjelja nakon Duhova	272
Šesta nedjelja nakon Duhova	278

Sedma nedjelja nakon Duhova	284
Osma nedjelja nakon Duhova	289
Deveta nedjelja nakon Duhova	295
Deseta nedjelja nakon Duhova	301
Jedanaesta nedjelja nakon Duhova	308
Dvanaesta nedjelja nakon Duhova	313
Trinaesta nedjelja nakon Duhova	319
Četrnaesta nedjelja nakon Duhova	324
Petnaesta nedjelja nakon Duhova	333
Šesnaesta nedjelja nakon Duhova	338
Sedamnaesta nedjelja nakon Duhova	345
Osamnaesta nedjelja nakon Duhova	351
Devetnaesta nedjelja nakon Duhova	356
Dvadeseta nedjelja nakon Duhova	362
Dvadeset i prva nedjelja nakon Duhova	369
Dvadeset druga nedjelja nakon Duhova	376
Dvadeset treća nedjelja nakon Duhova	384
Šesta nedjelja Bogojavljenja	391
Dvadeset četvrta i posljednja nedjelja nakon Duhova	397
Prva nedjelja došašća	404
Druga nedjelja došašća	412
Treća nedjelja došašća	419
Četvrta nedjelja došašća	425
Evangelje rođenja	432
Evangelje dolaska (I)	439
Evangelje dolaska (II)	452
Završne bilješke	457
Sažetak svega rečenoga	471
I. Čuda	471
II. Nauk	475
III. Prispodobe	484
IV. Crkva	496